

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: T. G.
zastoupen advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha

proti

žalovanému: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, IČ
00007064
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 1

za účasti: 1) G. G.
2) S. G.

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2023, č. j. MV-95983-4/SO-2023,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou ze dne 4. 9. 2023, doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové téhož dne, domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 13. 3. 2023, č. j. OAM-1947-12/TP-2023. (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“).
2. Žalobce současně navrhl přiznání odkladného účinku žaloby. Usnesením zdejšího soudu ze dne 21. 9. 2023, č. j. 31 A 31/2023-33, byl žalobě odkladný účinek přiznán.
3. Prvoinstančním rozhodnutím byla podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu na území ze dne 24. 1. 2023, neboť nebyly splněny podmínky § 67 odst. 1 téhož zákona.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

4. **Žalobce** se domáhá přezkoumání napadeného rozhodnutí, neboť správní orgány nesprávně aplikovaly § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců tím, že skutkové okolnosti žalobcova případu nesubsumovaly pod pojem „důvody hodné zvláštního zřetele“ užitý v předmětném paragrafu.
5. Případ žalobce je spojen s řízením jeho nezletilého syna a manželky, kteří beze zbytku splňují požadavky stanovené v § 67 odst. 1, 2 a 3, resp. v celém zákoně o pobytu cizinců. Podle § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců by mělo být prominuto nesplnění požadavků uvedených v § 67 odst. 1, když existují důvody hodné zvláštního zřetele. Tím dle žalobce je právě skutečnost, že členové jeho nejbližší rodiny podmínky pro udělení trvalého pobytu dle § 67 naplnili. Ostatně, z ustanovení § 67 odst. 8 plyne jednoznačně, že zákonodárce si je vědom možnosti, že řízení o udělení mezinárodní ochrany dítěte a rodiče neprobíhají zcela souběžně, byť je pravdou, že § 67 odst. 8 zákona o pobytu cizinců hovoří pouze o prominutí dvouměsíční lhůty pro podání žádosti o trvalý pobyt. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2016, č. j. 10 Azs 20/2016-37, podle kterého je smyslem institutu žádosti o povolení k trvalému pobytu zohlednění délky pobytu cizince na území ČR a stanovení výhodnějšího režimu pro jeho zisk v případech, ve kterých je dlouholetý pobyt cizince na území způsoben taktéž trvajícím řízením o udělení mezinárodní ochrany. Nelze též pominout důvody, pro které žalobce i se svou manželkou opustili Ázerbájdžán. Jednalo se o pronásledování příbuznými, tedy žalobce se tedy v zemi původu nemůže spolehnout na pomoc rodiny, jsou bez zázemí. Obdobnou situaci s ohledem na absenci zázemí v zemi původu se Nejvyšší správní soud zabýval i v rozsudku ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 Azs 107/2019-31.
6. Nesouhlasí s hodnocením žalovaného, že *„důvody hodné zvláštního zřetele jsou ty případy, které vyžadují neodkladné řešení pobytové situace dotyčného cizince a vydání povolení k trvalému pobytu vzhledem ke své naléhavosti není podmíněno splněním případných dalších zákonem stanovených podmínek jako v jiných případech“*. Výklad tohoto neurčitého právního pojmu se dle žalobce týká jeho pojetí v kontextu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o

pobytu cizinců. Žalobce nicméně nežádá o povolení k trvalému pobytu „bez dalšího“, ale z výše uvedených důvodů o prominutí formální časové podmínky. Též opakuje, že se žalovaný nezabýval ani vztahem § 67 odst. 7 a 8 zákona o pobytu cizinců. Ohled by měl být primárně brán na to, že syn žalobce podmínky pro povolení trvalého pobytu splňuje.

7. Jeví se zcela nerozumné a nepřiměřené, aby žalobce byl ve své situaci oddělen od své manželky a syna, byl nucen vycestovat do země původu a setrvat tam až do doby, než mu bude umožněno se do České republiky vrátit na základě jiného pobytového oprávnění. Taková situace by byla pro celou rodinu extrémně náročná, a to jak psychicky i ekonomicky. S odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04 má za to, že se jedná o přepjatý formalismus posouzení žádosti.
8. Též se domnívá, že žalovaný posoudil přiměřenost dopadu svého rozhodnutí ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod pouze formalisticky, v důsledku čehož se jeho rozhodnutí jeví jako nepřiměřené. Stejně tak se dostatečně nezabýval nejlepším zájmem nezletilého dítěte ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte.
9. Uvedl, že je nyní zjevné, že syn musí zůstat v České republice, má-li získat trvalý pobyt. Nad to, syn je vzhledem ke svému věku na něm závislý, svoji zemi nezná, neboť od svého narození pobývá na území České republiky, kde navštěvuje mateřskou školu. V zájmu pětiletého dítěte tak není jeho odloučení od otce, ba naopak je žádoucí, aby jeho výchova probíhala ve stabilním prostředí.
10. Odkazuje na judikurní požadavek, kdy správní orgán má při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí zkoumat nejen zájmy ve vztahu k žadatelům, ale též i k jejich rodinným příslušníkům, když je nutné je nejprve zřetelně vymezit a až následně poměřit (viz rozsudek NSS ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 Azs 81/2016-33), dále též poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2020, č. j. 5 Azs 347/2019-33, ve kterém není možné zvážet přiměřenost zásahu aniž by byla definována a učiněna relevantní skutková zjištění, na které dle žalobce žalovaný zcela rezignoval. Též je zdůrazněn názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, že do práv dítěte je v souladu s judikaturou evropského práva možné zasáhnout až v případě naléhavé společenské potřeby, kdy zásah je přiměřený sledovaným cílům a tato potřeba je řádně odůvodněna. Tato existence naléhavé společenské potřeby ve věci žalobce však absentuje.
11. Stejně tak není pravdou, že pouze dlouhodobý zákaz pobytu či bezprostřední nucení opuštění území je možné považovat za nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života, když citovaný rozsudek [pozn. soudu rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71] je s odkazem na příkladný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 102/2013-31, již překonaný.
12. K možnosti opatření si jiného pobytového oprávnění, kterou žalovaný v závěru svého rozhodnutí navrhoval, doplňuje, že tato argumentace byla již NSS označena za nepřípadnou (viz rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2022, č. j. 7 Azs 405/2021-34).
13. Napadené rozhodnutí považuje v tomto ohledu za nepřezkoumatelné a nezákonné, a to protože se žalovaný nevypořádal s námitkami žalobce týkajícími se zájmů syna a nepřiměřené, co se týká dopadů do soukromého a rodinného života žalobce.

14. **Žalovaný** ve svém vyjádření ze dne 5. 10. 2023 nejprve shrnul předcházející správní řízení s tím, že odmítá žalobní námitky a odkazuje na spisový materiál a napadené rozhodnutí. Též dodává, že žaloba nepřináší žádnou novou relevantní argumentaci, která by správnost napadeného rozhodnutí zpochybňovala.
15. V průběhu správního řízení nebyly shledány důvody hodné zvláštního zřetele promíjející splnění zákonných podmínek pro udělení nejvyššího pobytového oprávnění, kterého cizinec může dosáhnout. Zamítnutím jeho žádosti nicméně není omezen jeho následný pobyt na území, neboť ten si může podat žádost o nižší pobytové oprávnění za účelem, na základě kterého chce realizovat pobyt na našem území. Pokud jeho manželka bude disponovat trvalým pobytem, je možné, aby požádal o pobytové oprávnění za účelem soužití se svou manželkou nebo za účelem výdělečné činnosti. I při nesplnění zákonných podmínek pro udělení trvalého pobytu, tak žalobce nemusí vycestovat z území, pokud existují důvody na jeho vůli nezávislé bránící mu ve vycestování (viz vízum strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, když existuje možnost upustit od osobního podání žádosti na zastupitelském úřadě dle § 169d odst. 3 téhož zákona). Žalobci tedy není bráněno v soužití na území se svou rodinou. Ze správního spisu však nevyplývá, že by žalobce byl na území České republiky zaměstnán, a ani nebylo zjištěno, že by na něm byl někdo závislý, a to jak pobytově, či výživou. Žalovaný připouští případné dočasné rozdělení rodiny, a to po dobu vyřízení žádosti o pobytové oprávnění, ale tato skutečnost nebyla shledána jako nepřiměřená sledovanému cíli.
16. Z výše uvedených důvodů je žalovaný přesvědčen, že věc posoudil správně a v souladu se zákonem. Navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

III. Jednání před soudem

17. Jednání se dne 28. 2. 2024 uskutečnilo za přítomnosti zástupce žalobce, žalobce, jemuž tlumočil soudem ustanovený tlumočník z jazyka ázerbajdžánského, a osob zúčastněných na řízení 1) a 2), bez přítomnosti žalovaného, který se předem omluvil.
18. Žalobce prostřednictvím svého zástupce uvedl, že trvá na důvodech žaloby. Zejména zdůraznil, že se správní orgán i žalovaný dopustili nesprávného výkladu neurčitého právního pojmu „důvody hodné zvláštního zřetele“ upraveného v § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, ti dle něj byli příliš restriktivní, zejména pak závěr, že individuální skutkové okolnosti případu žalobce a jeho rodiny nelze pod tyto důvody podřadit. Nepřihlédl též ke znění § 67 odst. 8 téhož zákona, neboť on je otcem cizince, kterému vznikl právní nárok a povolení k trvalému pobytu mu bylo vydáno. Při výkladu § 67 odst. 7 též dle žalobce nebylo přihlíženo k nejlepšímu zájmu dítěte, když právě pro nezletilého syna [osobu zúčastněnou na řízení 2)] je prostředí České republiky, kde žije od svého narození, důvěrně známé. Má za to, že se na tomto území chová řádně. Správní orgány taktéž nedostatečně posoudily přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinné a soukromé sféry žalobce. Více rozvedl, že manželka a nezletilý syn jsou v současné situaci držitelé povolení k trvalému pobytu a o to větší zásah by nevydání povolení k trvalému pobytu žalobci pro rodinu byl. Žalobce sám zmínil, že rozhodnutí nechá na soudu.
19. Osoba zúčastněná na řízení 1) [manželka žalobce] uvedla, že jejich syn je na otce zvyklý a současná situace je pro obtížná. Když je v práci, tak je syn s otcem. Na území ČR je na rozdíl o Ázerbájdžánů bezpečno. Nechce, aby žalobce odcestoval.

20. Bylo odkázáno na písemné vyjádření žalovaného a soud ze správního spisu uvedl podstatné okolnosti projednávaného případu (viz bod 25 až 27).
21. Právní zástupce žalobce ve svém závěrečném návrhu navrhnul, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Posouzení věci krajským soudem

22. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (srov. § 76 s. ř. s.).
23. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci.
25. Dne 24. 1. 2023 žalobce podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu dle § 67 zákona o pobytu cizinců, která byla předmětem prvostupňového a posléze napadeného rozhodnutí, do žádosti jako účel pobytu uvedl důvod uvedený v § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců [pozn. soudu *Povolení k trvalému pobytu se může při splnění podmínek uvedených v odstavci 1 dále vydat, je-li žadatelem cizinec, který je rodičem cizince uvedeného v odstavci 2 písm. a) nebo b)*]. K žádosti připojil mj. kopii usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2022, č. j. 3 Azs 104/2022-41, kterým byla kasační stížnost jeho nezletilého syna S. G. Nejvyšším správním soudem odmítnuta pro nepřijatelnost (rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. 11. 2022).
26. Z cizineckého informačního systému i azylové evidence je zřejmé, že žalobce přicestoval na území České republiky dne 17. 8. 2017, v období od 17. 8. 2017 do 26. 3. 2021 byl žadatelem o udělení mezinárodní ochrany. Též dvakrát neúspěšně žádal o vydání víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění, přičemž podáním obou žádostí mu vznikla „fikce pobytu“ dle § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, a za období od 7. 4. 2021 do 10. 5. 2021 a od 14. 6. 2021 do 14. 7. 2021, po skončení azylového řízení tu pobýval na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění s platností od 5. 1. 2022 do 3. 7. 2022 a následně na základě „fikce pobytu“ ve smyslu § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců z titulu podané žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, a to až do 9. 1. 2023, kdy byla jeho žádost pravomocně zamítnuta.
27. Žalobce podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu v době platnosti výjezdního příkazu, který mu byl vydán správním orgánem po pravomocném ukončení řízení o jeho žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu dle § 43 zákona o pobytu cizinců. Poslední řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu bylo pravomocně skončeno dne 26. 3. 2021, tedy od pravomocného ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany k datu podání žádosti uplynul 1 rok a 10 měsíců. Žalobce je otcem nezletilého S. G., který byl rovněž žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, přičemž správní řízení o jeho žádosti bylo pravomocně ukončeno rozhodnutím ze dne 27. 7. 2021, č. j. OAM-343/ZA-K04-ZA05-R2-2018. Toto rozhodnutí bylo podrobeno soudnímu přezkumu, žaloba byla rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 2. 2022, č. j. 32 Az 7/2021-64, zamítnuta, a jak již bylo uvedeno kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost.

28. Po seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí bylo dne 6. 3. 2023 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno vyjádření, ve kterém žalobce opakuje, že splňuje podmínky v § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců, s tím, že odst. 8 umožňuje prominout nesplnění podmínky podat žádost ve lhůtě 2 měsíců od skončení řízení o udělení ochrany. O nesplnění podmínky čtyřletého nepřetržitého pobytu nehovoří. Jako důvody pro prominutí této podmínky uvádí, že on i jeho rodina jsou v zemi původu ohroženi, což považuje za okolnosti svědčící o riziku újmy na zdraví, ponižujícího a nelidského zacházení, které jsou v rozporu s čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv i s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.
29. Poté bylo vydáno prvoinstanční rozhodnutí, ve kterém správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku nepřetržitého čtyřletého pobytu na území republiky uvedenou v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, a není možné mu tuto podmínku prominout. Vzhledem k tomu, že v době od 11. 5. 2021 do 13. 6. 2021 nebyl držitelem žádného pobytového oprávnění, nebyla naplněna podmínka nepřetržitosti.
30. Žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí podal v zákonné lhůtě odvolání, ve kterém namítá (stejně jako v žalobě), že předmětné rozhodnutí nepřiměřeným způsobem zasahuje do práva na ochranu soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny. Domnívá se, že správní orgán I. stupně dospěl k chybným závěrům, když vyhodnotil, že pobyt žalobce na základě výjezdního příkazu není přechodným pobytem po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany dle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a že nebyla splněna podmínka nepřetržitého čtyřletého pobytu žalobce na území ČR a ani že mu nemůže být tato podmínka prominuta ve smyslu § 67 odst. 7 téhož zákona. Též opět poukázal na okolnosti, které je nutné v případě účastníka řízení zohlednit.
31. Odvolání žalobce bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto.
32. Krajský soud konstatuje, že rozhodnou otázkou v projednávané věci je, zda za daného skutkového stavu správní orgány správně vyhodnotily, že nebyly naplněny podmínky prominutí zákonných podmínek § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tedy zda skutečně pro prominutí lhůty pro podání žádosti neexistují důvody hodné zvláštního zřetele. Mezi účastníky nejsou sporné skutkové okolnosti.
33. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce spatřoval v tom, že žalovaný nevypořádal dostatečně námitky žalobce týkající se zájmu jeho syna jakožto nezletilého dítěte a nepřiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
34. Soud se nejprve zabýval otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí jako celku, neboť z podstaty věci vyplývá, že posoudit z hlediska zákonnosti lze pouze přezkoumatelná rozhodnutí. Soud předesílá, že z hlediska soudního přezkumu tvoří napadené rozhodnutí a rozhodnutí prvostupňové jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56 či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2021, č. j. 7 As 447/2019 – 60, bod 22.). Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný ve svém rozhodnutí dostal všem požadavkům na přezkoumatelnost rozhodnutí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve zrekapituloval průběh řízení, včetně žalobcem podaného odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Následně s odkazem na relevantní právní úpravu vymezil zákonné podmínky pro udělení povolení k trvalému pobytu dle § 67 zákona o pobytu cizinců, které následně aplikoval na zjištěný skutkový stav, přičemž dospěl k

závěru, že tyto podmínky žalobce nesplňuje a tento svůj závěr odůvodnil. Žalovaný se rovněž podrobně věnoval námitce ohledně posouzení přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, přičemž se dostatečně vypořádal i všemi námitkami uplatněnými žalobcem v odvolání. V návaznosti na právě uvedené soud shledal napadené rozhodnutí, ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím, srozumitelným a dostatečně odůvodněným, tudíž způsobilým přezkumu.

35. Dle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *Povolení k trvalému pobytu se po 4 letech nepřetržitého pobytu na území vydá na žádost cizinci, který na území pobývá v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany za podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o žalobě nebo kasační stížnosti, pokud tato žaloba nebo stížnost byla podána v zákonné lhůtě. Do doby pobytu podle věty první se započítává doba pobytu na území na dlouhodobé vízum, na povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu a doba, po kterou byl cizinec žadatelem o udělení mezinárodní ochrany nebo cizincem, který byl strpěn na území podle zákona o azylu. Nepřetržitost pobytu na území je zachována, pokud cizinec podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nejpozději do 7 dnů po skončení přechodného pobytu na dlouhodobé vízum nebo na povolení k dlouhodobému anebo trvalému pobytu; to neplatí, pokud platnost těchto pobytových oprávnění byla zrušena.*
36. Ustanovení § 67 odst. 2, 3 a 4 zákona o pobytu cizinců jsou svou aplikací explicitně vázány na splnění podmínek uvedených v odstavci 1.
37. Podle § 67 odst. 5 zákona o pobytu cizinců *Žádost lze podat ministerstvu nejpozději do 2 měsíců po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany.*
38. Dle § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců *Splnění podmínky nepřetržitého pobytu na území a podmínky, že nejméně poslední dva roky probíhalo poslední řízení o udělení mezinárodní ochrany, včetně případného řízení o kasační stížnosti, lze prominout z důvodů hodných zvláštního zřetele, zejména je-li oprávněným cizincem osoba mladší 15 let nebo nepříznivý zdravotní stav žadatele nastal za pobytu na území.*
39. Dle § 67 odst. 8 zákona o pobytu cizinců *Splnění podmínky podat žádost nejpozději do 2 měsíců po pravomocném ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany lze prominout cizinci uvedenému v odstavci 3, pokud řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany skončilo dříve než řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany cizince uvedeného v odstavci 2.*
40. Příslušné ustanovení slouží cizincům pobývajícím na území v rámci přechodného pobytu po pravomocném skončení jejich řízení o mezinárodní ochraně. V jejich případě je stanovena mírnější podmínka nepřetržitého pobytu na území oproti § 68 zákona o pobytu cizinců, a to v délce 4 let, do které se navíc započítává i doba vedení řízení o mezinárodní ochraně, které pro cizince skončilo neúspěšně a bylo vedeno alespoň po dobu dvou let. Tyto dvě podmínky stanovené v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců musí být splněny kumulativně. Mezi účastníky přitom není sporné, že žalobce všechny podmínky stanovené v § 67 odst. 1 nesplňuje. Další podmínkou nutnou pro vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců je existence důvodu hodného zvláštního zřetele pro to, aby bylo povolení k trvalému pobytu vydáno. Může jít buď o důvody, se kterými zákon výslovně počítá (odst. 2 a 3), nebo jiné důvody hodné zvláštního zřetele (odst. 4), ve druhém případě ovšem za současného splnění podmínek stanovených v odst. 1.

41. Obdobnou situaci se Nejvyšší správní soud zabýval v již výše zmíněném rozsudku č. j. 6 Azs 107/2019 - 31, v němž uvedl: „Žalobkyně a její děti však nehodlaly získat povolení k trvalému pobytu pouze na základě důvodu hodných zvláštního zřetele bez splnění podmínky oprávněných osob. Děti žalobkyně a) jsou cizinci mladší 18 let a proto se jedná o oprávněné osoby ve smyslu § 67 odst. 2 písm. a), ke stejnému závěru dospěla i žalovaná v napadených rozhodnutích. Je zřejmé, že žalobkyně a) odvozovala své postavení oprávněné osoby dle § 67 odst. 3 od postavení svých dětí. Podle § 67 odst. 6 povolení k trvalému pobytu může být vydáno cizinci uvedenému v odstavci 3, pouze bylo-li toto povolení vydáno cizinci uvedenému v odstavci 2. Vzhledem k lhůtám pro podání žádosti (§ 67 odst. 5 zákona o pobytu cizinců) nelze od rodičů vyžadovat, aby nejprve vyčkali, jak dopadne žádost o trvalý pobyt jejich dětí a teprve poté podávali vlastní žádost o trvalý pobyt. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s krajským soudem v tom, že splnění podmínky § 67 odst. 3 nebylo možné posuzovat izolovaně od žádostí dětí žalobkyně a), neboť pokud by žalovaná nejprve rozhodla kladně o žádostech dětí žalobkyně a), tato by se stala osobou ve smyslu § 67 odst. 3“. Je tedy zřejmé, že žádosti cizince (rodiče) se nelze zabývat izolovaně od souběžně posuzovaných žádostí jeho dětí, nýbrž je třeba všechny žádosti posuzovat společně. Pokud by totiž bylo žádostem dětí cizince vyhověno, je namístě na takového cizince nahlížet ve smyslu § 67 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
42. Ke smyslu institutu povolení k trvalému pobytu žádaného v režimu § 67 zákona o pobytu cizinců lze poukázat na důvodovou zprávu k zákonu č. 161/2006 Sb., kterým byla tato právní úprava novelizována s účinností od 27. 4. 2006. Z této důvodové zprávy plyne, že ustanovení § 67 vychází z dosavadního ustanovení § 69a a umožňuje podat žádost o povolení k trvalému pobytu poté, kdy cizinec na území pobýval minimálně 4 roky, z čehož nejméně 2 roky byl účastníkem řízení o azylu. Toto ustanovení je svou povahou ustanovením chránícím cizince před případnými restrikcemi státu jeho původu, které by mu mohly hrozit v důsledku toho, že v jiné zemi požádal o azyl. Současně se zohledňuje délka dosavadního nepřetržitého pobytu na území, kdy minimálně po 2 roky nenavštívil stát původu, což odůvodňuje domněnku, že došlo k narušení vazeb cizince na stát původu a cizinec je již do značné míry integrován na území České republiky. Ačkoli pak bylo toto ustanovení následně ještě několikrát (technicky či i významněji obsahově) novelizováno, nelze z žádné z uvedených novel dovodit zásadní změnu smyslu tohoto ustanovení, kterým bylo umožnit cizincům, kteří prošli dlouhým řízením o udělení mezinárodní ochrany, podání žádosti o povolení k trvalému pobytu za mírnějších podmínek, nežli je tomu v řízení podle § 68 zákona o pobytu cizinců.
43. Podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo žádost o vydání povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže v řízení nejsou potvrzeny důvody uvedené v žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 66 nebo nejsou splněny podmínky podle § 67 nebo § 68.*
44. Výklad žalovaného, který se vztahuje na případ žalobce, nevykazuje znaky přepjatého formalismu a případně není v rozporu se zásadami správního řízení, neboť nejsou-li kumulativně splněny všechny zákonem stanovené podmínky, což zejména správní orgán I. stupně náležitě na str. 2 až 7 prvoinstančního rozhodnutí objasnil. S těmito závěry se krajský soud plně ztotožňuje a pro stručnost na ně odkazuje. Soud dále poznamenává, že je zřejmé, že se správní orgány zabývaly individuálními aspekty daného případu. Nelze se ztotožnit s tvrzením, že by postup správních orgánů byl přepjatě formalistický. Správní orgány ve vztahu k podmínkám vyjádřeným v § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců (zejména tedy k podmínce čtyřletého nepřetržitého pobytu na území České republiky

před podáním žádosti) rozhodovaly v souladu s doslovným zněním zákona, které navíc nenabízí velký prostor pro odlišnou interpretaci či správní uvážení. Správní orgány naopak podle soudu postupovaly naprosto logicky a systematicky, když nejprve posoudily, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení povolení, následně se zabývaly tím, zda spadá do některého z odstavců 2 a 3 § 67 zákona o pobytu cizinců, jež rozšiřují okruh oprávněných osob a rovněž zda existují skutečnosti, na jejichž základě by mohlo být splnění daných podmínek prominuto. Z rozhodnutí nijak nevyplývá, že by správní orgány žádosti nevyhověly pouze na základě nesplnění podmínek v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nýbrž posuzovaly žádost ve světle celého ustanovení § 67.

45. Nad to žalobce v rámci žalobních bodů nerozporuje, že by správní orgány nesprávně započítaly doby nepřetržitého pobytu na území. Nesouhlasí s tím, že v jeho případě se nepřistoupilo k prominutí výše uvedené podmínky z důvodů hodných zvláštního zřetele.
46. Lze uvést, že v obecné rovině správní rozhodnutí, které bylo učiněno na základě volného správního uvážení, soud přezkoumává pouze z hlediska, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo je nezneužil (ustanovení § 78 odst. 1 s. ř. s.). S ohledem na smysl a účel zákona o pobytu cizinců je správní uvážení v tomto případě logickým vyústěním řádného hodnocení skutkových zjištění. Podle rozsudku NSS ze dne 8. 11. 2017, č. j. 9 Azs 249/2017-49: „[23] K samotné interpretaci „důvodů hodných zvláštního zřetele“ Nejvyšší správní soud předdesílá, že se jedná o neurčitý pojem vysokého stupně obecnosti, proto je variabilita jeho využití značná. [24] Je tedy zřejmé, že nemá smysl snažit se uchopit rozsah tohoto neurčitého pojmu bez vztahu k právní normě, jejíž aplikace přichází v konkrétním případě v úvahu. [26] Samotná úvaha žalovaného, že v případě důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 67 odst. 4 zákona o pobytu cizinců musí jít o natolik závažné důvody, že vyžadují udělení povolení k trvalému pobytu cizinci, je zcela logická.“ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004-72, „ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitého právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je "případ zvláštního zřetele hodný" a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy "lze udělit humanitární azyl" představuje správní uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatelů, tak i stav v jejich zemi, a pokud z nich sám nevyvodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí plně v jeho pravomoci a soud nezákonnost takového rozhodnutí s ohledem na shora vyslovené neshledává.“ Obdobná situace shora zmiňované kombinace neurčitého právního pojmu a správního uvážení nastává i v případě ustanovení § 67 odst. 7 zák. o pobytu cizinců, tedy z dikcí „splnění podmínky ... lze prominout“, a to „z důvodů hodných zvláštního zřetele“, uvedených demonstrativně (zejména).
47. Konstatování o nesplnění podmínek dle § 67 odst. 7 zákona o pobytu cizinců (prominutí nesplnění podmínek čtyřletého nepřetržitého pobytu a poslední dva roky probíhajícího řízení), z důvodů hodných zvláštního zřetele, musí být ze strany správních orgánů vystaveno na přesvědčivých a silných argumentech. To žalovaný dle soudu splnil, když se ve svém rozhodnutí zabýval důvody hodnými zvláštního zřetele (zejména na str. 8-10 napadeného rozhodnutí).

48. Žalobce neprokázal, že se nachází v takové osobní situaci, která z důvodu její naléhavosti či závažnosti objektivně vyžaduje vydání nejvyššího pobytového oprávnění na území. Soud přisvědčuje argumentaci žalovaného, že skutečnost, že žalobce, jeho manželka i nezletilý syn splnili podmínky pro udělení nejvyššího pobytového oprávnění, není samo o sobě zohlednitelným důvodem pro udělení pobytu pro nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života. Judikatura NSS dříve potvrdila, že musí jít o natolik závažné důvody, aby vyžadovaly udělení právě povolení k trvalému pobytu, tj. nejvyššího typu pobytového oprávnění pro cizince (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2017, čj. 9 Azs 249/2017-49, bod 26).
49. Soud má za to, že správní orgány ve svém hodnocení a závěru o tom, že v případě žalobce nejsou tyto závažné a výjimečné důvody zvláštního zřetele hodné dány, nepochybily. Povolení k trvalému pobytu však představuje nejvyšší typ pobytového oprávnění, a proto je třeba v daném případě s ohledem na všechny relevantní okolnosti zvážit, zda by žalobci případně nepostačovalo udělení nižšího typu pobytového oprávnění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2016, č. j. 9 Azs 253/2016 – 30), jak konstatoval i správní orgán I. stupně v závěru svého rozhodnutí.
50. V případě zamítavého rozhodnutí o žádosti o povolení k trvalému pobytu ze zákona o pobytu cizinců explicitně nevyplývá povinnost správních orgánů posuzovat přiměřenost dopadů takových rozhodnutí. Dle ustálené judikatury správních soudů je však správní orgán v takovýchto případech povinen zohlednit přiměřenost takovýchto dopadů pouze ke konkrétní námitce účastníka řízení. Je přitom úkolem cizince, aby v řízení tvrdil skutečnosti o svých osobních či rodinných vazbách, které mohou být rozhodnutím dotčeny, neboť se jedná o jeho soukromou až intimní sféru; pokud tak neučiní, správní orgány vycházejí z podkladů obsažených ve správním spisu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019 – 39, bod 19, ze dne 4. 5. 2021, č. j. 8 Azs 87/2020 – 86, bod 20, či ze dne 21. 10. 2020, č. j. 6 Azs 174/2020 – 42, bod 29).
51. V rozsudku ze dne 10. 11. 2021, č. j. 8 Azs 161/2020-42, bod 25, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Nejvyšší správní soud dále připomíná, že zamítnutím žádosti o povolení k trvalému pobytu není samo o sobě dotčeno právo cizince na území České republiky pobývat. Dochází jím pouze k odepření výhod plynoucích ze statutu cizince pobývajícího na území České republiky v rámci trvalého pobytu. To, že stěžovatel neobdržel povolení k trvalému pobytu – tedy oprávnění k pobytu na území České republiky s nejvyšším standardem – nepředstavuje překážku pro udělení jiného typu pobytového oprávnění (srov. např. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2016, čj. 9 Azs 253/2016 - 30, bod 19, nebo ze dne 20. 9. 2017, čj. 10 Azs 167/2017 - 46, bod 14). Nejvyšší správní soud již v kontextu § 67 zákona o pobytu cizinců judikoval, že jde o řízení zahájené na žádost, a v takovém případě nelze po správním orgánu požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny relevantní důkazy, které by případně prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, a to i pokud jde o nepřiměřenost tvrzeného zásahu do soukromého a rodinného života, pokud sám stěžovatel takové skutečnosti ani neoznačí (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2016, čj. 9 Azs 253/2016 - 30, bod 20).*“ V uvedeném případě šlo o zamítnutí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu též pro nesplnění podmínek dle § 67 zákona o pobytu cizinců, kdy žadatel měl na území dceru, družku, otce a sestru (viz bod 27 citovaného rozsudku).
52. Vzhledem k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod byl správní orgán povinen zabývat se otázkou přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života.

Uvedené vyplývá i z rozsudku NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 - 29: „je třeba se zabývat otázkou přiměřenosti a přímo aplikovat čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který stanoví, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydli a korespondence. Článek 8 Úmluvy je přímo aplikovatelný a má přednost před zákonem. S nepřiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života se proto musí správní orgány vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v dotčeném řízení vyžaduje nebo nevyžaduje posouzení přiměřenosti ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.“

53. Žalovaný ve svém rozhodnutí vymezil shodně jako správní orgán I. stupně ve svém prvostupňovém rozhodnutí, že dočasné rozdělení rodiny není v rozporu s mezinárodními normami, a to ani s Úmluvou o ochraně lidských práv, ani Úmluvou o právech dítěte, neboť žalobci nebyl rozhodnutím uložen dlouhodobý zákaz pobytu, který by právě svou délkou mohl dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, „Samotná nutnost vycestování cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců. Naproti tomu se správním vyhoštěním je dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců spojena vedle povinnosti vycestovat z území ČR vždy také doba, po kterou nelze cizinci vstup na toto území umožnit. Proto vedle případných důvodů znemožňujících vycestování cizince, které zakládají policii povinnost udělit cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území i přesto, že je mu uděleno správní vyhoštění (§ 179 ve spojení s § 120a a § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců), je v § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců uveden speciální důvod, pro který nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vůbec vydat, a tím je právě situace, kdy by důsledkem správní vyhoštění (tedy fakticky dlouhodobého zákazu pobytu cizince na území ČR) byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. V takovém případě je však naopak cizinec povinen z území ČR vycestovat, neboť namísto správního vyhoštění je mu vystaven výjezdní příkaz (§ 118 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), není však vyloučeno, aby následně požádal a v případě splnění zákonných podmínek také získal příslušné povolení k pobytu a mohl se tedy do ČR vrátit.“
54. K čl. 3 Úmluvy o právech dítěte je třeba poukázat na východiska, jež vymezil Nejvyšší správní soud, a to zejména při posuzování míry zásahu z hlediska ochrany práv nezletilých dětí. Například v rozsudku ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, konstatoval: „Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Toto hledisko nejlepšího zájmu dítěte přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají (především nezletilých) dětí, a přisuzuje mu zejména ve své recentní judikatuře zcela zásadní význam, byť ne v tom smyslu, že by musela vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, ale právě především z hlediska procesního, tedy ESLP posuzuje, zda skutečně příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny také v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem, a zda tuto svou úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily.“ (Srovnej též rozsudek ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019-33, č. 4034/2020 Sb. NSS,

ve kterém Nejvyšší správní soud vymezil kritéria, jimiž je třeba se v této souvislosti řídit při posuzování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života cizince a obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, či ze dne 17. 4. 2020, č. j. 5 Azs 94/2019-33). Zároveň je nutno zdůraznit, že povinnost zohlednit nejlepší zájem dítěte platí i pro rozhodnutí, které není určeno nezletilému dítěti, nýbrž jeho rodiči (srovnej přiměřeně např. rozsudek SDEU ze dne 11. 3. 2021 ve věci C-112/20, *M. A. proti État belge*).

55. Soud shledává vhodným dodat, že rozhodnutím o zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu není samo o sobě dotčeno právo cizince na území České republiky pobývat. Na základě přezkoumávaného rozhodnutí mu není znemožněno svůj pobyt na území České republiky legalizovat jiným způsobem, který nabízí zákon o pobytu cizinců, na což již byl žalobce upozorněn v závěru napadeného rozhodnutí. S ohledem na žalobcovy obavy při případného pronásledování z náboženských důvodů (či jiných na vůli žalobce nezávislých bránících mu ve vycestování z území) má možnost požádat o vízum strpění na pobytu na území dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž tyto důvody musí sdělit a prokázat.
56. Napadené rozhodnutí tedy bylo vydáno v souladu se zákonem, při respektování práv žalobce a základních zásad činnosti správních orgánů. Správní orgány správně vyhodnotily, že v případě žalobce nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení předmětného pobytového titulu. Soud tedy uzavírá, že byl řádně zjištěn skutkový stav v rozsahu potřebném pro vydání rozhodnutí, byly zohledněny žalobcem tvrzené a doložené skutečnosti a z rozhodnutí jednoznačně vyplývá, proč v konkrétním případě žalobce nedošlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele.

V. Závěr a náklady řízení

57. S ohledem na výše uvedené soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
58. Výrok II. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť úspěšnému žalovanému nevznikly náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, pročez nemá právo na náhradu nákladů řízení.
59. Výrok III. o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 5 s. ř. s., neboť osoby zúčastněné na řízení by měly právo na náhradu nákladů řízení, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem, k tomu ale v dané věci nedošlo.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. února 2024

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně